

'Niemand is een eiland'

'Eiland 34' van Annette Peht

Boeken - 20 oktober 2006

(20 oktober 2006) In haar roman 'Eiland 34' beschrijft Annette Peht de zoektocht naar een identiteit die vooral niet Duits moet zijn. In deze onthechte ontdekkingsreis vindt de Duitse schrijfster datgene wat de mens niet is. Pehts reisdoel blijft altijd ver weg, als een eiland in de nevelige verte.

In de eigen wereld die Peht in 'Eiland 34' opbouwt, heeft de fantasie de psychologie verdrongen. Haar drang om het mysterie van de identiteit intact te laten, spreekt uit het hele boek. 'Eiland 34' lijkt hierdoor in te gaan tegen de transparantie die de media en de psychologie suggereren: "Elke mens heeft zwarte plekken die niet te ontdekken zijn. Daar waar de psychologie ophoudt, moet de literatuur doorgaan." Daarom probeert Peht in haar roman datgene te tonen wat niet te beschrijven valt. De schrijfster doet dit door een combinatie van nauwkeurige en absurdistische beschrijvingen. In haar roman nemen groteske details de plaats van de psychologie in. Zo spelen de bewoners van eiland 28 voornamelijk doedelzak. Zulke details versterken het besef van vervreemding, 'anders-zijn' en verlorenheid.

Deze afwezigheid van psychologische analyse in haar werk heeft ertoe bijgedragen dat Pehts hoofdpersonen in de media vaak als zonderlingen worden beschreven. Toch zijn zij volgens de schrijfster helemaal niet zo 'anders': "Zij zijn consequenter dan de meeste mensen en hebben meer zelfvertrouwen om hun eigen reis te ondernemen." Deze compromisloosheid betekent ook dat haar figuren eenzaam zijn, als kleine eilanden.

Soms krijgt de lezer echter het gevoel dat Pehts streven om vorm te geven aan een 'algemene' ontdekkingsreis wat al te abstract blijft. Door de afwezigheid van elk 'groot' gevoel, lijkt het meisje identiteitsloos te blijven. Haar reis is niet aan een specifieke passie ontsproten, maar aan de persoonlijke noodzaak 'anders' te zijn. Aan het einde van 'Eiland 34' kijkt het meisje vanaf het één na laatste eiland uit op haar einddoel, eiland 34. Het blijft uiteindelijk onduidelijk of zij haar reisdoel bereikt en wil bereiken. Op eiland 33 helpt zij de enige bewoner ervan met het verzamelen van afval, "de brokstukken van de oude wereld," zoals Peht dit zelf noemt. Maar een nieuwe wereld bouwt de schrijfster in haar roman niet op.

Stille wereld

Het is opmerkelijk dat in een boek over de zoektocht naar authenticiteit nergens vorm wordt gegeven aan gevoelens van liefde en passie. Is Pehnt zo pessimistisch? “Ik geloof niet in de grote gevoelens en grote onderwerpen waar de media zo vol van is. Mijn personages leven een kleiner en bescheidener leven, gespeend van hartstocht of carrière. Mijn boeken bevatten geen maatschappijkritiek.” Pehnt ziet het verlies van de passie en idealen wel als een verlies: “Maar daarvoor in de plaats winnen zij een eigen stille wereld die op zichzelf als een utopie kan worden gezien.”

Is de beschrijving van de reis zonder doel dan werkelijk genoeg om de mens te definiëren? Na enig nadenken herneemt Pehnt zichzelf: “Misschien is het besluit van de hoofdpersoon aan het einde van de roman om niet in de eilandgemeenschappen te integreren, maar eenzaam te blijven een authentiek en definiërend moment.” Weer blijft het even stil: “Maar zelf ben ik graag onder de mensen, hoor.”

Als ik Pehnt vraag welk van de opschriften bij de hoofdstukken zij persoonlijk prefereert, wijst zij het citaat van de Engelse schrijver John Donne aan, dat luidt: “Niemand is een eiland, volkomen aangewezen op zichzelf.” Annette Pehnt blijft consequent tegenstrijdig, maar het gesprek dat zij voert gaat door.

Merel Leeman is freelance journaliste.

Annette Pehnt, 'Eiland 34'. Oorspronkelijke titel: 'Insel 34'
Uitgeverij Contact, Amsterdam 2006, € 16, 90
ISBN: 9025419755

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel: <https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/2560/niemand-is-een-eiland>